

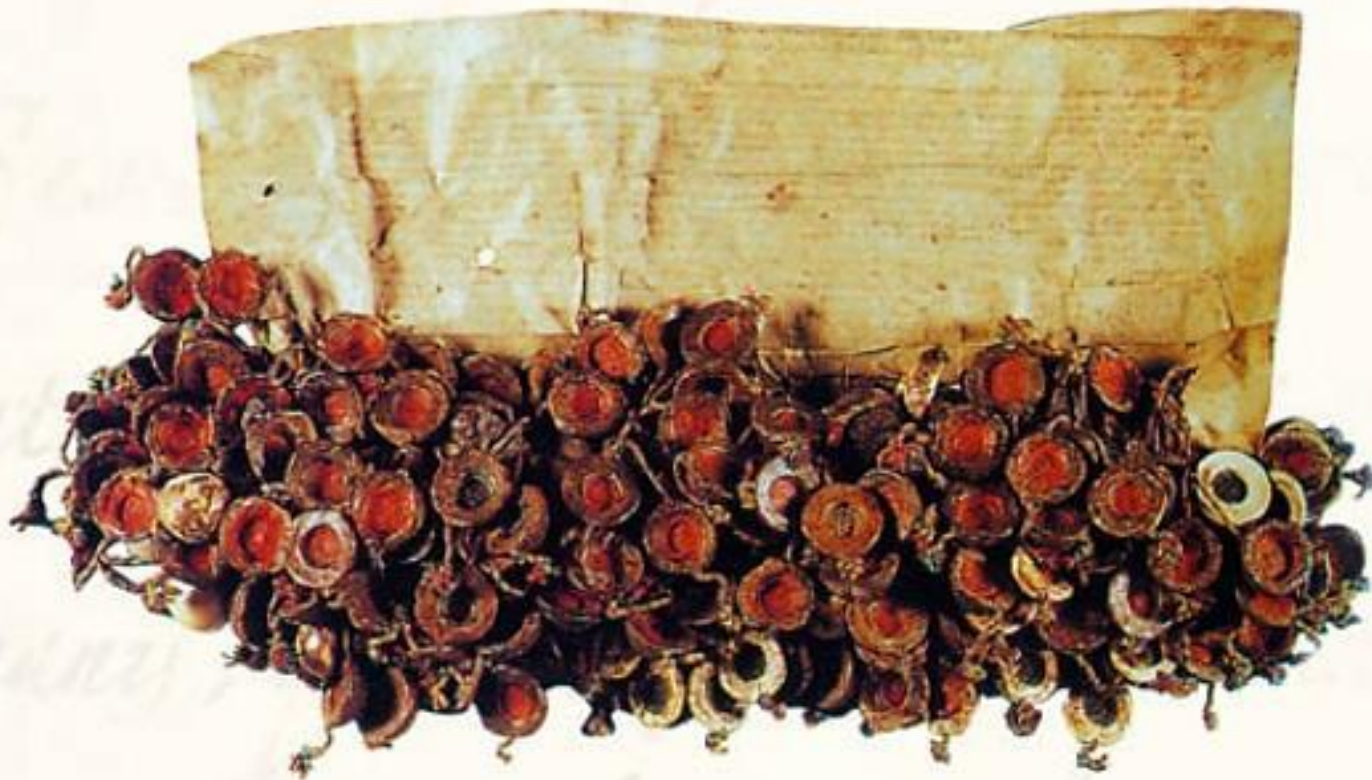
„Państwo bez stosów”

Oś czasu

Notatka z lekcji

1. Terminy: *tolerancja, katolicyzm, judaizm, luteranizm, prawosławie, innowierca.*
2. Rzeczpospolita państwem wielowyznaniowym.
3. Akt konfederacji warszawskiej.
4. Reformacja w Polsce

Akt konfederacji warszawskiej

LEGENDA

Tereny, na których dominowali:

prawosławni	katolicy
luteranie	kalwiński

Skupiska ludności:

- żydowskiej
- ormiańskiej
- tatarskiej
- główne ośrodki reformacji
- miejsce zawiązania konfederacji warszawskiej w 1573 roku
- ośrodki arian (braci polskich)
- granice Rzeczypospolitej Obojga Narodów w 1569 roku

0 100 km

Reformacja w Polsce

Protestantyzm znalazł wielu zwolenników także w Rzeczypospolitej. Mieszczanie w Królewcu, Gdańsku i Toruniu chętnie przechodzili na luteranizm, natomiast szlachcie bliższe były idee kalwinizmu. Panująca w Polsce tolerancja religijna sprzyjała rozkwitowi nowych wyznań, jednak Kościoły protestanckie nigdy nie zdobyły w naszym kraju przewagi nad katolicyzmem. Reformacja znacząco wpłynęła na rozwój polskiej literatury, oświaty i nauki. Protestantami było wielu wybitnych polityków, artystów i uczonych działających w Rzeczypospolitej.

Mikołaj „Rudy” Radziwiłł był jednym z najlepszych dowódców wojskowych w drugiej połowie XVI wieku. Wspierał także oświatę – sprowadzał z zagranicy protestanckich uczonych oraz zakładał szkoły.

Reformacja w Polsce

Protestantyzm znalazł wielu zwolenników także w Rzeczypospolitej. Mieszczanie w Królewcu, Gdańsku i Toruniu chętnie przechodzili na luteranizm, natomiast szlachcie bliższe były idee kalwinizmu. Panująca w Polsce tolerancja religijna sprzyjała rozkwitowi nowych wyznań, jednak Kościoły protestanckie nigdy nie zdobyły w naszym kraju przewagi nad katolicyzmem. Reformacja znacząco wpłynęła na rozwój polskiej literatury, oświaty i nauki. Protestantami było wielu wybitnych polityków, artystów i uczonych działających w Rzeczypospolitej.

Mikołaj Rej należał, obok Jana Kochanowskiego, do najznakomitszych poetów polskiego odrodzenia. Swoje utwory pisał w języku polskim. Było to zgodne z ideałami reformacji, które zakładały wyższość języków narodowych nad łaciną, kojarzoną z Kościołem katolickim.

Reformacja w Polsce

Protestantyzm znalazł wielu zwolenników także w Rzeczypospolitej. Mieszczanie w Królewcu, Gdańsku i Toruniu chętnie przechodzili na luteranizm, natomiast szlachcie bliższe były idee kalwinizmu. Panująca w Polsce tolerancja religijna sprzyjała rozkwitowi nowych wyznań, jednak Kościoły protestanckie nigdy nie zdobyły w naszym kraju przewagi nad katolicyzmem. Reformacja znacząco wpłynęła na rozwój polskiej literatury, oświaty i nauki. Protestantami było wielu wybitnych polityków, artystów i uczonych działających w Rzeczypospolitej.

Jan Heweliusz był jednym z najwybitniejszych astronomów XVII wieku. Obserwował plamy na Słońcu, ustalił położenie niektórych planet oraz nadał obowiązujące do dziś nazwy kilku gwiazdozbiorom. Badania Heweliusza stworzyły podstawy naukowej wiedzy o Księżycu.

ZAPAMIĘTAJ

1. Rzeczpospolita Obojga Narodów była państwem wielowyznaniowym. Oprócz katolicyzmu jej mieszkańcy praktykowali prawosławie, judaizm i islam. Wśród wyznań protestanckich występowały luteranizm, kalwinizm oraz arianizm.
2. Wiek XVI był w historii Europy czasem krwawych wojen religijnych między katolikami i protestantami. Wielu wiernych obu stron musiało uciekać przed prześladowaniami. Udawali się między innymi do Polski.
3. W celu uniknięcia wojen i prześladowań religijnych szlachta polska zawiązała w 1573 roku konfederację w Warszawie i uchwaliła akt gwarantujący innowiercom swobodę wyznania.
4. XVI-wieczna Rzeczpospolita - dzięki wprowadzeniu zasady tolerancji religijnej - jest dziś nazywana „państwem bez stosów”.

ZADANIA

- Wyjaśnij poznane terminy.
- Podaj datę podpisania konfederacji warszawskiej (1573 r.), określ wiek, w którym doszło do tego wydarzenia.
- Przedstaw postanowienia konfederacji warszawskiej.
- Scharakteryzuj strukturę wyznaniową I Rzeczypospolitej.
- Wymień wyznania zamieszkujące Rzeczpospolitą Obojga Narodów.
- Wskaż cel podpisania konfederacji warszawskiej.
- Wyjaśnij, co oznacza, że Polska była nazywana „państwem bez stosów”.